

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Quid sit scandalum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Ad primum ergo dicendum, quod pugna, quae est licita, fit pro communi utilitate, sicut supra dictum est: sed seditio fit contra commune bonum multitudinis. unde semper est peccatum mortale.

Ad secundum dicendum, quod discordia ab eo quod non est manifeste bonum, potest esse sine peccato: sed discordia ab eo quod est manifeste bonum, non potest esse sine peccato. & talis discordia est seditio, quae opponitur utilitati multitudinis, quae est manifeste bonum.

Ad tertium dicendum, quod regimen tyrannicum non est iustum, quia non ordinatur ad bonum communi, sed ad bonum privatum regentis, ut patet per Philosophum in 3. Politico. & in 8. Ethic. Et ideo perturbatio huius regiminis non habet rationem seditionis: nisi forte quando sic inordinate perturbatur tyranni regimen, quod multitudo subiecta maius detrimentum patitur ex perturbatione consequenti quam ex tyranni regimine. Magis autem tyrannus seditionis est, qui in populo sibi subiecto discordias, & seditiones nutrit, ut tyrannus dominari possit. Hoc enim tyrannicum est, cum sit ordinatum ad bonum proprium praesidentis, cum multitudinis nocimento.

Lib. 3. Poli. cap. 5. lib. 8. Ethic. ca. 10. non longe a princ. 10. 5.

Super. Quaesitio. 4. quatuor primae articulos.

In q. 43. primis 4. artic. dubia duo occurrunt, primum simpliciter: secundum ad hominem, autorem scilicet. Primum dubium est, Quomodo verificatur, quod inducere aliquem ad peccandum est scandalum. Si enim hoc verificatur ut sonat, sequitur, quod provocans mulierem ad adulterium, peccat peccato scandalum: & similiter inducens alium ad furandum, &c. hoc autem communi animi conceptione dissonare appareret. Si autem in aliquo particulari sensu intelligitur, oportet explanare illum.

Secundum autem dubium est, quia author in primo articulo in responsione ad quartum ponit quod causa per se inducens ad peccatum, est non solum intentio operantis, sed conditio operis mali, vel habitus speciem mali. In tertio autem articulo ponit tantum per se actum scandalum ex intentione operantis; & quod ex natura facti tantum scandalizat, ponit inter per accidens. Quomodo fiant illa duo?

Ad primum horum dicitur, quod verba haec intelliguntur formaliter, proprie loquendo de scandalum,

tum contra legem Dei, ergo praedicta definitio est insufficientis, quia praetermittit cogitatum, sive concupiscentiam.

¶ 2. Prae. Cum inter actus virtuosos, vel rectos unum virtuosior, vel rector altero sit, illud solum videtur non esse minus rectum, quod est rectissimum. si ergo scandalum sit dictum, vel factum minus rectum, sequitur quod omnis actus virtuosus praeter optimum sit scandalum.

¶ 3. Prae. Occasio nominat causam per accidens: sed id quod est per accidens, non debet poni in definitione, quia non dat speciem ergo inconuenienter in definitione scandalum ponitur occasio.

¶ 4. Prae. Ex quolibet facto alteri potest aliquis sumere occasio nem ruinae, quia causa per accidens sunt indeterminate. si ergo scandalum est quod praebet alii occasionem ruinae, quodlibet factum, vel dictum poterit esse scandalum, quod videtur esse inconueniens.

¶ 5. Prae. Occasio ruinae datur proximo quando ostenditur, aut infirmatur: sed scandalum dicitur contra offensionem, & infirmitatem, dicit enim Apostolus ad Rom. 14. Bonum est non manducare carnem, & non bibere vinum, neque in quo frater tuus offenditur, aut scandalizatur, aut infirmatur, ergo praedicta definitio scandalum non est conueniens.

Sed contra est, quod Hieronymus exponens illud, quod habetur Matth. 18. Scis, quia Pharisei audito hoc verbo, &c. dicit, quando legitur, Quicumque scandalizaverit, hoc intelligimus, quod dicitur, vel factum, occasione ruinae deditur.

RESPON. Dicendum, quod sicut Hieronymus ibidem dicit, quod graue scandalum dicitur, nos offensionem, vel ruinam, & impeditionem pedis possumus dicere. Contingit enim quod quandoque quis obex ponitur alicui in via corporali, cui impingens dispartitur ad ruinam, & talis obex dicitur scandalum. Et similiter in processu viae spiritualis contingit aliqui disponi ad ruinam spiritualem peccati, vel factum alterius, inquit, tum, si aliquis sua admonitione, vel inductione, aut exemplo alteri trahit ad peccandum: et hoc proprie dicitur scandalum. Nihil autem in propria ratione disponit ad spiritualem ruinam, nisi in quod habet aliquem defectum reclusum: quia id quod est perfecte reclusum, magis inuit hominem contra casum, quam ad ruinam inducat. Et ideo conuenienter dicitur quod dicitur, vel factum minus rectum, praebens occasionem ruinae, sit scandalum.

QVAESTIO XLIII.

De vitijs quae beneficentia opponuntur, in octo articulos diuisa.

DEINDE considerandum restat de vitijs, quae beneficentiae opponuntur, inter quae alia quaedam pertinent ad rationem iustitiae, illa scilicet, quibus aliquis iniuste proximum laedit, sed contra charitatem specialiter scandalum esse videtur: & ideo considerandum est hic de scandalum.

CIRCA quod queruntur octo.

¶ Primo, Quid sit scandalum.

¶ Secundo, Vtrum scandalum sit peccatum.

¶ Tertio, Vtrum sit peccatum speciale.

¶ Quarto, Vtrum sit peccatum mortale.

¶ Quinto, Vtrum peccatorum sit scandalizari.

¶ Sexto, Vtrum eorum sit scandalizare.

¶ Septimo, Vtrum spiritualia bona sint dimittenda propter scandalum.

¶ Octauo, Vtrum sint propter scandalum temporalia dimittenda.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum scandalum conuenienter diffiniatur, quod est dictum vel factum minus rectum praebens occasionem ruinae.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod scandalum inconuenienter diffiniatur esse dictum, vel factum minus rectum praebens occasionem ruinae. Scandalum enim peccatum est, ut post dicitur, sed in Aug. 22. contra Faustum. Peccatum est dictum, vel factum, vel concupiscentia.

4. diff. 38. q. 2. art. 1. Et quod 4. art. 23. ad 3. Et Ro. 7. le. 2. & ca. 14. le. 2. in princ. 7. Art. sequenti. * lib. 22. contra Faustum. c. 27. in princ. tom. 6.

